Hardangervidda nasjonalpark
Viken Tilsynsutvalg

Arkiv: K01
Saksnr.: 2021/4663-1
Saksbeh.: Trine-Lise Slåtsveen
Dato: 06.12.2021

SAKSFRAMLEGG

Søknad om tillatelse til motorferdsel innenfor Hardangervidda nasjonalpark - Elgjakt

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
2/2022	Viken tilsynsutvalg	10.01.2022

Forslag til vedtak:

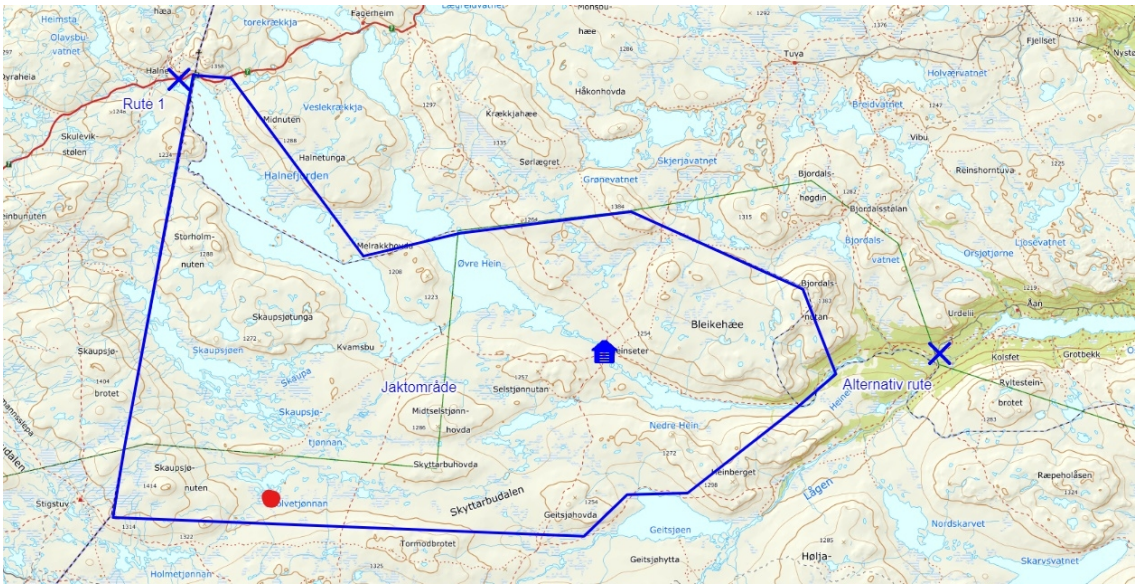
Innvilges - med hjemmel i forskrift for vern av Hardangervidda nasjonalpark § 5.
Viken tilsynsutvalg innvilger transport med snøscooter i forbindelse med elgjakt på allmenningen. Det innvilges transport fra rv 7 til hytte / jaktbu for transport av jeger med utstyr og uttransport av eventuell skutt elg. På bakgrunn av begrenset jakttid innvilges det inntil 4 turer med snøscooter med påkoblet slede.

Vilkår:

- **Krav om kjørelogg**
  - Dispensasjon er ikke gyldig dersom kjørelogg ikke er utfylt **før** turen starter
  - Utfylt kjørelogg skal returneres kommunen innen 15. Mai for vintersesongen og 15. Oktober for sommersesongen
- Løyvehaver, eller andre deltagere av jaktlaget skal være med på transport.
- Dispensasjon, kjørelogg, gyldig jaktkort og igangsettingstillatelse skal medbringes i felt, og framvises ved eventuell kontroll.
- **Jaktlaget skal ha gyldig igangsettingstillatelse fra sekretær av utvalget på sms før kjøring starter, ellers er dispensasjon å regne som ugyldig**.
- Det skal fortrinnsvis kjøres i allerede etablerte kjørespor der det finnes.
- Løyvehaver skal innhente grunneiers tillatelse på forhånd. Dette løyvet begrenser ikke den rett grunneier har til å forby eller begrense motorferdsel på sin eiendom etter gjeldende rettsregler, jfr. motorferdselloven § 10.
- Tilsynsutvalget kan til enhver tid trekke tilbake kjøretillatelsen hvis lov eller forskrift endres, utvalget endrer praksis eller vilkår for kjøretillatelsen ikke overholdes

Saksopplysninger:

Søker: Herbrand Skriudalen
Periode: 01.12.2021 – 01.02.2022
Omsøkte antall turer: 8 stk. 2 turer på hver sjåfør.
Omsøkt transportmiddel: Snøscooter
Andre saksopplysninger: Herbrand søker på vegne av Joahn Brekke, Andre Trondrud, Thomas Thoen og Olav Thoen om transport for uttransport av elg i forbindelse med vinterjakt på elg i Hardangervidda Nasjonalpark. Det søkes også om eventuell transport av ettersøkshund.

Lovgrunnlaget:

Søknad om motorferdsel må behandles etter forskrift om vern av Hardangervidda nasjonalpark.

§5 Forvaltingsstyresmakta kan gjøre unntak fra reglene i § 4 for tiltak ut fra vesentlig samfunnsmessige hensyns, for vitenskapelig formål, når for formål med fredning krev det og i særskilte tilfeller, når det ikke er i strid med formålet med nasjonalparken.

Vurdering:

Forskriften

§ 4 punkt 4.6.4 åpner for transport med motorkjøretøyer i perioden 10. juli til tre dager etter villreinjakta. Etter søknad kan det også innvilges landing med fly/helikopter på godkjente landingsplasser. Retningslinjene for bruk av slepene nevner ingenting angående transport med snøscooter, men oppfordrer til bruk av kjøretøy som gir minst mulig terrengslitasje. Retningslinjene for motortransport ved villreinjakt gjelder også for jakt på elg og hjort så langt det passer. Søker hadde mulighet til å søke om uttransport langs slepa i starten av jaktperioden. Det vil også åpnet for muligheten til samtransport med andre jegere.

§ 4 punkt 4.6.3.1 åpner ikke for uttransport av skutt storvilt med snøscooter og må derfor behandles etter § 5 – generelle regler om unntak

Vurderinger

Som et resultat av funn av CWD hos villrein i Nordfjella i 2016 og Hardangervidda i 2020 er det fortsatt ønske fra staten om et høyt uttak av «fjellelg» i området. Ref: «*Mål, strategi og tiltak for håndtering av skrantesjuke i Norge etter positivt funn på Hardangervidda september 2020*» datert april 2021.

En reduksjon av hjorteviltbestandene på og rundt Hardangervidda, vil redusere sannsynligheten for at elg, hjort og rådyr bruker samme areal som villreinen. Tiltaket innebærer å redusere bestander av elg og hjort som har en arealbruk som overlapper med villrein på Hardangervidda, eller bruker nærliggende områder. Tiltaket vil kreve målrettet jakt, og mest sannsynlig et større jaktuttak enn i dag i de berørte kommunene. Direktoratene skriver i sitt brev at de forventer at kommunene tilrettelegger slik at bestandsreduksjon kan starte allerede i 2021. Det vil være viktig å finne løsninger som motiverer jegere og jaktrettshavere til økt jakt. Tillatelse til inn og eventuell uttransport av jaktutbytte på snøscooter kan være ett slikt tiltak.

Tilsynsutvalget kan etter søknad gi tillatelse til uttransport av felt vilt med helikopter fra godkjente landingsplasser. Utvalget har tidligere åpnet opp for å gi løyver til uttransport av elg med helikopter med en tidsbegrensning innenfor jakttidsrammen for elg og hjort, dvs t.o.m. 31 januar 2022. I omsøkt område er det en godkjent landingsplass, fjellstyrehytta ved Kolven (se område merket med rødt i kartet), som eventuelt kan benyttes. Det er ingen godkjente landingsplasser for helikopter i Nord og Øst av området. Uttransport med helikopter vil ikke være gjennomførbart da elgen må transporteres ut fra der den skytes. Det tas også med i vurdering av helikopter er ekstremt kostbart og ikke vil ha mulighet til å stå parat under jakta. Videre viser forskning at helikopter har en større negativ effekt på vilt enn redusert scooterkjøring. Miljødirektoratet oppfordrer til uttak av elg og hjort i og rundt vidda, de har derimot ikke gitt dispensasjon fra kravet om ettersøkshund. Det er kun søkt om uttransport av felt elg, eventuelt inntransport av godkjent ettersøkshund. «*Dersom slik hund ikke medføres under jaktutøvelsen, skal det gjennom skriftlig avtale være sikret tilgang innenfor et rimelig tidsrom etter påskyting*». Grunnet store avstandene er det lite trolig at en klarer å frakte inn en hund innenfor ett rimelig tidsrom etter skadeskyting. Jaktlaget vil derfor være avhengig av at en slik hund medføres under selve jakta. Videre vil ettertransport av ettersøkshund med fører, være å regne som persontransport og kan ikke tillates.

Med så mye snø på vidda at snøscooter vil kunne benyttes er jegeren sannsynligvis avhengig av å benytte snøscooter for å komme seg inn på jakt også. I dette tilfellet er det søkt om kjøretøy til uttransport av felt vilt. Det vil være hensiktsmessig og også bruke scooter som inntransport av personer og ettersøkshund med bagasje og utstyr til hytte / jaktbu.

Det er innvilget en lignende søknad i 2021 ref. sak: 2021/2178. Det ble innvilget nødvending transport for uttransport av felt elg og hjort. Det ble gitt anledning til å benytte lett beltekjøretøy (jernhest) og helikopter i Låglibergetelgvald. Valdet ligger derimot helt i randsonen av parken.

Transporten kan være å anse som vesentlig samfunnsmessig hensyn da det dreier seg om jakt i forbindelse med bekjempning av CWD på vidda. Det er noe usikkert om omsøkt kjøring kan defineres som et særlig tilfelle. Vinterjakt og CWD er ikke normalen, men regnet å være en unntakstilstand. Videre kan dette foregå i flere år framover og da vil det ikke lenger kunne defineres som særlig tilfelle. Aksept i denne saken vil skape forventinger til å tillate lignende transport. Saken kan være av prinsipiell betydning med overføringsverdi.

Naturmangfoldloven

Miljøkonsekvensene for scooterkjøring knytter seg hovedsakelig til støyforurensing og eventuelle forstyrrelser av sårbare arter som følge av støy og ferdsel. Kommunen har sjekket ut naturbasen og artsdatabankens kart for det aktuelle området. Det er registrert flere rødlistede plante- og fuglearter i området. Trekkfugler er spesielt sårbare i perioden mars-juni. Omsøkt transport vil ikke ha noen negativ effekt på disse artene. Da transport skal foregå på snødekt mark er det lite trolig at kjøring vil ha større negativ effekt på planteliv.

Snøscooter er en forbigående forstyrrelser. Lavtflyvning med helikopter har vist seg å ha en større negativ effekt på vilt en transport med snøscooter. Men jevnlig kjøring med scooter kan bli ett problem. Området det skal jaktes i er vurdert til å være viktig vinterbeiteområde for villrein. Reinen er utsatt for et voldsomt press gjennom hele året. Vintermånedene er den tiden på året hvor det normalt er lite aktivitet på vidda, både i form av fotturisme og motortransport og effekten vil være optimal i forhold til ro og fred og følgelig energibruk for reinen. For å unngå forstyrrelser på rein settes det som vilkår at jaktlaget skal undersøke med kommunen/ sekretær hvor reinen befinner seg før igangsetting og transport.

Tilsynsutvalget kjenner ikke til at det innvilget lignende søknader. Utvalget har blitt informert om at politiet og forsvaret vil ha noe pågående aktivitet inne på vidda i vinterperioden, men det er nærmere våren.

Det er søkt om transport i perioden 01.12.2021 – 01.02.2022. på grunn av sent innkommet søknad og ferieavvikling i forbindelse med juleferien vil ikke søknad være ferdig behandlet før tidligst 11. januar. Grunnet amputert jakttid vil det med all sannsynlighet ikke være behov for 8 turer med scooter (2 per person), utvalget begrenser derfor antall turer til 4, en per omsøkt jeger. Det innvilges ikke ekstra turer for inntransport av godkjent ettersøkshund da den må være med på jakta for å kunne starte ettersøkt innen rimelig tidsrom.

Konklusjon:

Etter en helhetlig vurdering fremmer saksbehandler forslag om at søknad innvilges med en redusering i antall turer.

Miljødirektoratet ønsker en reduksjon har hjorteviltbestanden i og rundt Hardangervidda og har som ett av tiltakene utvidet jakttiden på blant annet elg. Det er forventet at berørte kommuner tilrettelegger for bestandsreduksjon.

Uttak med helikopter er vurdert til å ha en større negativ effekt på vilt, herunder villrein, og snøscooter vil derfor være ett bedre alternativ. Helikopter er i tillegg stor utgift og er ikke alltid tilgjengelig. I området det skal jaktes finnes det heller ingen godkjente landingsplasser for helikopter som gjør uttak umulig.

Transporten kan være å anse som vesentlig samfunnsmessig hensyn da det dreier seg om utvidet jakt i forbindelse med bekjempning av CWD på vidda.

Vedlegg
1. Svar på søknad om tillatelse til motorferdsel innenfor Hardangervidda nasjonalpark - Elgjakt
2. Svar på søknad om tillatelse til motorferdsel innenfor Hardangervidda nasjonalpark - Elgjakt

Behandling i Viken tilsynsutvalg – 10.01.2022:

Olav Thoen avstår fra å uttale seg under møtet da han er å anse som inhabil i saken.
Det ble lagt vekt på at søknad gjelder for ett helt jaktlag og ikke enkeltjegere.
Løyve gjelder for vinterjakt på elg 2021/2022. Det presiserer at dette blir en forsøksordning som må tas opp til vurdering i utvalget etter endt sesong. Dette må presiseres i vedtak.
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Viken tilsynsutvalg – 10.01.2022:

Innvilges - med hjemmel i forskrift for vern av Hardangervidda nasjonalpark § 5.

Viken tilsynsutvalg innvilger transport med snøscooter i forbindelse med elgjakt på allmenningen. Det innvilges transport fra rv 7 til hytte / jaktbu for transport av jeger med utstyr og uttransport av eventuell skutt elg. På bakgrunn av begrenset jakttid innvilges det inntil 4 turer med snøscooter med påkoblet slede.

Tilsynsutvalget presiserer at dette blir en forsøksordning som må tas opp til vurdering etter endt sesong.

Vilkår:

- **Krav om kjørelogg**
    - Dispensasjon er ikke gyldig dersom kjørelogg ikke er utfylt **før** turen starter
    - Utfylt kjørelogg skal returneres kommunen innen 15. Mai for vintersesongen og 15. Oktober for sommersesongen
- Løyvehaver, eller andre deltagere av jaktlaget skal være med på transport.
- Dispensasjon, kjørelogg, gyldig jaktkort og igangsettingstillatelse skal medbringes i felt, og framvises ved eventuell kontroll.
- **Jaktlaget skal ha gyldig igangsettingstillatelse fra sekretær av utvalget på sms før kjøring starter, ellers er dispensasjon å regne som ugyldig**.
- Det skal fortrinnsvis kjøres i allerede etablerte kjørespor der det finnes.
- Løyvehaver skal innhente grunneiers tillatelse på forhånd. Dette løyvet begrenser ikke den rett grunneier har til å forby eller begrense motorferdsel på sin eiendom etter gjeldende rettsregler, jfr. motorferdselloven § 10.
- Tilsynsutvalget kan til enhver tid trekke tilbake kjøretillatelsen hvis lov eller forskrift endres, utvalget endrer praksis eller vilkår for kjøretillatelsen ikke overholdes